

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A1.

α) Οι μαθητές/ οι μαθήτριες καλούνται να αποδώσουν περίληπτικά το παρακάτω χωρίο του μη λογοτεχνικού κειμένου «Ο κόσμος μας γίνεται λιγότερο ειρηνικός και προβλέψιμος για τουλάχιστον τέσσερις λόγους... Ο πόλεμος διεξάγεται πλέον σε πολλαπλά πεδία, χωρίς πολλούς ηθικούς φραγμούς».

β) Επίκληση στη λογική:

- **Τεκμήριο, στατιστικά στοιχεία:** «Οι θάνατοι ξεπέρασαν τις 230.000 (άνοδος 30% από το 2023), ενώ οι εκτοπισμένοι και πρόσφυγες έφτασαν στα 123 εκατομμύρια παγκοσμίως».
- **Τεκμήριο, παραδείγματα:** (π.χ. ΟΑΣΕ, Οργανισμός Αφρικανικής Ενότητας)

Επίκληση στο συναίσθημα:

- **Συνυποδηλωτική λειτουργία της γλώσσας:** «Σε έναν κόσμο γεμάτο γεράκια, δεν έχει νόημα να εξακολουθείς να φέρεσαι σαν περιστέρι»

A2.

α) Οι ρίζες του πολέμου/

Η ειρήνη υπό εύθραυστη ισορροπία/

Σκιές πολέμου τον 21ο αιώνα κ.ά.

β)

Παραδείγματα: (π.χ. ΟΑΣΕ, Οργανισμός Αφρικανικής Ενότητας)

Αίτιο-αποτέλεσμα: «η αδυναμία των διεθνών οργανισμών να διαμεσολαβήσουν αποτελεσματικά σε ζώνες συγκρούσεων επιτείνει την παγκόσμια ανασφάλεια/ με συνέπεια τη διαιώνιση ή την κλιμάκωση ένοπλων συγκρούσεων».

γ)

επιδιώκουν: στοχεύουν

επιτείνει: εντείνει

επικρατούν: κυριαρχούν

απουσιάζουν: εκλείπουν

ρευστότητας: αστάθειας

απαιτείται: χρειάζεται

A3.

Κειμενικός τύπος: άρθρο

Απαιτείται τίτλος

Ρηματικά πρόσωπα: γ' ενικό και πληθυντικό, α' ενικό, (α' πληθυντικό)

ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Τρόποι με τους οποίους μπορούν να περιοριστούν οι πολεμικές συγκρούσεις και να εδραιωθεί η παγκόσμια ειρήνη

Κράτη:

- Ενίσχυση της δημοκρατίας: σεβασμός στους θεσμούς, υπεύθυνη αντιμετώπιση των προβλημάτων, λύση των διαφορών με δίκαιο τρόπο, αρμονική συνύπαρξη, ευημερία πολιτών.
- Ο διάλογος συμβάλλει καθοριστικά και οδηγεί σε ειρηνική διευθέτηση των διαφορών, στην προσέγγιση και την αλληλοκατανόηση των λαών.
- Είναι αναγκαίο να υπάρξουν συμφωνίες για περιορισμό των πυρηνικών εξοπλισμών με μακροπρόθεσμο στόχο τον αφοπλισμό.
- Σύναψη διμερών συμφωνιών με όμορες χώρες και καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης.
- Η ίδρυση μουσείων πολέμου που καταδεικνύουν τη φρίκη, την απανθρωποποίηση του ατόμου, τη βαρβαρότητα και την κτηνωδία.

Διεθνής Κοινότητα – Ο.Η.Ε:

- Να αποφύγουν την επιλεκτική και μεροληπτική στάση απέναντι σε καθεστώτα και κυβερνήσεις.
- Ενίσχυση του κύρους και του ρόλου των διεθνών οργανισμών με την εξασφάλιση των μέσων που θα τους επιτρέψουν να αναλάβουν αποτελεσματικά το δύσκολο έργο της ειρήνευσης.
- Να περιορίσουν το χάσμα ανάμεσα στις φτωχές και πλούσιες χώρες και να συμβάλλουν στον περιορισμό του ηγεμονισμού από την πλευρά των ισχυρών.

Φορείς κοινωνικοποίησης:

Οικογένεια :

- Διάπλαση των νεαρών μελών με ανθρωπιστικές αξίες, προβολή της ανεκτίμητης αξίας της ειρηνικής διαβίωσης.

Σχολείο: Το σχολείο έχει καθήκον να παρέχει ορθή διαπαιδαγώγηση :

- Να διαφωτίσει για τα δεινά του πολέμου και να εμφυσήσει την αγάπη για την ειρήνη.
- Να μεταδώσει γνώσεις και διδάγματα μέσω της ιστορίας.

- Να καλλιεργήσει τη φιλοπατρία αλλά και να διδάξει το ενδιαφέρον και το σεβασμό για τον πολιτισμό όλων των λαών. Απαιτείται η προβολή των πολιτιστικών στοιχείων των άλλων λαών, κατανόηση και σεβασμός στην ιδιαιτερότητα και την πολιτισμική τους κληρονομιά χωρίς ακρότητες.
- Πολιτιστικές ανταλλαγές και επισκέψεις των μαθητών σε σχολεία άλλων χωρών, ώστε να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά άλλων λαών.
- Αποχρωματισμός των σχολικών βιβλίων από εθνικιστικά στερεότυπα και προβολή της πολιτιστικής παράδοσης κάθε λαού.
- Ο μαθητής οφείλει να μάθει τα δικαιώματά του και τα όρια της ελευθερίας του, να συνειδητοποιήσει, πως η βία και ο πόλεμος δεν αποτελούν λύση, και να έχει φιλειρηνικούς στόχους.
- Χρήση του διαλόγου ως μέσου επίλυσης των διαφορών.
- Επιβάλλεται απαλλαγή από τις προκαταλήψεις, το ρατσισμό και τον εθνικισμό, που αντίκεινται στο πνεύμα του διεθνισμού.

ΜΜΕ:

- Να αποχρωματίσουν την ενημέρωση από εθνικιστικές υπερβολές και να απέχουν από την εκμετάλλευση της εθνικής ευαισθησίας της κοινής γνώμης.
- Να προβάλλουν την τέχνη, τον αθλητισμό και τις πνευματικές ενασχολήσεις, προωθώντας με τον τρόπο αυτό τον ανθρωπισμό και την επικράτηση της ειρήνης.

Πνευματική ηγεσία :

- Οφείλει να αναδεικνύεται πρωτοπόρος στις ειρηνευτικές διαβουλεύσεις και να καταβάλλει έντονες και επίμονες προσπάθειες για την αφύπνιση της συνείδησης των ατόμων και των λαών.

Άτομο:

- Κατανόηση των πραγματικών διαστάσεων του προβλήματος (συνειδητοποίηση των δεινών του πολέμου) και κινητοποίηση των πολιτών σε όλη την υφήλιο. Ενεργός συμμετοχή σε αγώνες για την εδραίωση της ειρήνης: διαδηλώσεις, πορείες, φιλειρηνικά κινήματα, ανάληψη ειρηνευτικών πρωτοβουλιών.
- Υιοθέτηση του διαλόγου ως μέσο επίλυσης των διαφορών κι όχι καταφυγή στη βία και τον πειθαναγκασμό.
- Αποβολή του φανατισμού, του δογματισμού, της προκατάληψης και του ακραίου εθνικισμού.
- Άσκηση πίεσης στις κυβερνήσεις για περιορισμό των πολεμικών εξοπλισμών και αφοπλισμό.
- Στροφή στο συλλογικό συμφέρον απομάκρυνση από την ιδιοτέλεια, την απληστία την εκμετάλλευση του συνανθρώπου.
- Επιδίωξη κοινωνικής συνοχής, αποβολή της ανταγωνιστικής νοοτροπίας που φθείρει τις σχέσεις των ανθρώπων (αλαζονική και επιθετική συμπεριφορά).
- Πολιτιστικές ανταλλαγές μεταξύ των λαών: θέατρο, γράμματα, τέχνες, αθλητικές εκδηλώσεις.

- Επιλογή δημοκρατικών πολιτικών και όχι φιλοπόλεμων ηγετών.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

B1. Οι μαθητές/ οι μαθήτριες αναμένεται να αναφέρουν ως γεγονός τον πόλεμο και να τονίσουν την επίδρασή του στη ζωή και, πιο συγκεκριμένα, στην παιδική ηλικία του ποιητικού υποκειμένου. Για την απάντησή τους θα αξιοποιήσουν και τις παρακάτω αντιθέσεις: *Δεν είχα φίλους... μόνο όπλα αληθινά ήταν τα παιχνίδια μου./ Και οι εχθροί μου άορατοι κι αυτοί, όμως πολύ υπαρκτοί, πάντα κάπου κοντά./ Μεγάλωσα, μα δε θυμάμαι και πολλά./ Και όλα αυτά που ξέχασα, νομίζω για καλό... Όμως, στα λίγα που θυμάμαι είναι πως είδα να κείται γκρίζο κορμί ριγμένο ο εαυτός μου...*

B2α. Κυριαρχεί το **α' ενικό πρόσωπο** (*μεγάλωσα, θυμάμαι, κρυβόμουν...*). Το ποιητικό υποκείμενο εκφράζει προσωπικά βιώματα, σκέψεις και συναισθήματα αναφορικά με τις δραματικές επιπτώσεις που είχε ο πόλεμος στη ζωή αλλά και στην ψυχολογία του κατά την παιδική κυρίως ηλικία. Διαφαίνεται η έντονη συγκινησιακή του φόρτιση, ο τόνος γίνεται εξομολογητικός, το ύφος οικείο, προσδίδεται ζωντάνια, αμεσότητα και παραστατικότητα στο κείμενο.

B2β. (Ενδεικτικά)

Εικόνα (οπτική): *Κρυβόμουν πίσω από ραγισμένους τοίχους, κάτω από σωριασμένα τούβλα και σωριασμένα πτώματα.*

Μεταφορά: *Τις λίγες αναμνήσεις μου τις σκέπασε η σκόνη...*

Παρομοίωση: *Και όλα αυτά που ξέχασα, νομίζω για καλό, μοιάζουν να τα 'χει ζήσει κάποιος άλλος.*

B3. Οι μαθητές / οι μαθήτριες καλούνται να εκφράσουν ελεύθερα τις σκέψεις και τα συναισθήματα που τους προκάλεσε η ανάγνωση του ποιήματος. Κάθε απάντηση επαρκώς τεκμηριωμένη θεωρείται σωστή.

νέο φροντιστήριο

57 ΧΡΟΝΙΑ
ΔΙΔΑΣΚΟΥΜΕ ΤΗΝ
ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

www.neo.edu.gr